

Opozorilo: Besedilo osnovnega predpisa

ZAKON O NUJNEM POSREDOVANJU ZA OBRAVNAVO VISOKIH CEN ENERGIJE (ZNPOVCE)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa začasne ukrepe za zmanjšanje uvozne odvisnosti pri oskrbi z energijo, za povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov energije, ukrep kontrole cen energije in energentov, prispevke in porabo presežnih prihodkov in druge ukrepe posredovanja pri visokih cenah energije.

(2) Ta zakon določa tudi ukrepe za izvajanje Uredbe Sveta (EU) 2022/1854 z dne 6. oktobra 2022 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije (UL L št. 261 I z dne 7. 10. 2022, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2022/1854/EU).

2. člen (pomen izrazov)

- (1) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:
- »bruto poraba« pomeni celotno dobavo električne energije za dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije;
 - »regulacijsko območje« je območje, v katerem sistemski operater odgovarja za primarno in sekundarno regulacijo frekvence ter terciarno rezervo, kot ga opredeljuje 67. točka 2. člena Uredbe (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (UL L št. 158 z dne 14. 6. 2019, str. 54). Regulacijsko območje je fizično določeno z lokacijo interkonekcijskih meritev za potrebe sekundarne avtomatske regulacije za povrnitev frekvence znotraj interkonekcije.

(2) Izrazi s področja energetike, ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja energetike.

II. UKREPI ZA ZMANJŠANJE UVOZNE ODVISNOSTI

3. člen (določitev ur konične obremenitve sistema in ugotavljanje zmanjšanja porabe)

(1) Sistemski operater na podlagi urnih podatkov o prevzemu električne energije iz prenosnega omrežja za zadnjih pet zaporednih let od leta 2017 do leta 2021 opredeli ure koničnih obremenitev, ki ustrezajo najmanj 10 % vseh ur v obdobju med 1. januarjem 2023 in 31. marcem 2023, pri čemer upošteva porabo električne energije pri končnih odjemalcih in pri uporabnikih, ki uporabljajo električno energijo za shranjevanje v hranilnikih. Ocenjeno porabo električne energije v času konične obremenitve in obdobja konične obremenitve sistemski operater določi in objavi na svoji spletni strani najpozneje do 31. decembra 2022.

(2) Za doseganje ciljev zmanjšanja bruto porabe sistemski operater dnevno ugotavlja odstopanje dejanskega prevzema od predvidenega dnevnega prevzema na prenosnem omrežju ter poroča o kumulativnem zmanjšanju ministrstvu, pristojnemu za energijo, vsakih 14 dni.

(3) Ugotovljene ure konične obremenitve elektrooperater upošteva pri določitvi obračunske moči za odjemalce na srednji in visoki napetosti, medtem ko se pri odjemalcih, katerim se daljinsko odčitava 15 minutna porabe električne energije, beleži poraba v času ur konične obremenitve za namene ugotavljanja učinkov ukrepov.

4. člen (zmanjšanje bruto porabe v koničnih urah)

(1) V obdobju od 1. januarja 2023 do 31. marca 2023 se bruto poraba v koničnih urah, glede na konično porabo, ki jo brez upoštevanja učinka ukrepa za zmanjšanje konične porabe napove sistemski operater, zmanjša za najmanj 5 %.

(2) Konične ure v obdobju iz prejšnjega odstavka določi sistemski operater in sicer le za delovne dneve. Število koničnih ur v mesecu je vsaj 10 % vseh ur.

(3) Izvajalec zmanjšanja bruto porabe v koničnih urah je sistemski operater. Sistemski operater pridobi podatke o dejanskem odjemu in o skupnem zmanjšanju odjema na distribuciskem sistemu od distribucijskega operaterja in od upravljalcev zaprtih distribucijskih sistemov.

(4) Sistemski operater aktivira pogodbe za zmanjšanje porabe v času koničnih ur. Sistemski operater aktivira toliko pogodb, kolikor je potrebno za doseganje zmanjšanja porabe v času koničnih ur za vsaj 5 %, in sicer najprej cenejše pogodbe. Za izvedeno zmanjšanje se izplača v ponudbi navedena cena za dejansko doseženo zmanjšanje porabe.

(5) Sistemski operater ponudbe za zmanjšanje konične porabe pridobi na javnem razpisu za obdobje od 1. januarja 2023 do 31. marca 2023. Na razpisu lahko sodelujejo trgovci, dobavitelji ali agregatorji in posamezni končni odjemalci s priključno močjo nad 1 MW. V ponudbi dobaviteljev, trgovcev ali agregatorjev je lahko vključeno katerokoli primopredajno mesto, ne glede na priključno moč.

5. člen (zagotavljanje sredstev)

Sredstva za izplačila za zmanjšanje porabe električne energije v urah koničnih obremenitev iz prejšnjega člena se zagotavljajo iz sredstev, pridobljenih iz omejitve tržnih prihodkov iz 11. člena tega zakona in proračuna Republike Slovenije. Sredstva iz prejšnjega stavka so prihodek sistema operaterja in jih zagotovi ministrstvo, pristojno za energijo. Sistemski operater v ta namen sklene z ministrstvom, pristojnim za energijo, pogodbo, s katero se določijo namen, način in vir financiranja nalog, sredstva za izvajanje teh nalog in pogoji opravljanja nalog. Sistemski operater mora voditi ločene računovodske obračune in evidence o sredstvih za izvajanje nalog iz tega odstavka.

III. UKREPI ZA POVEČANJE PROIZVODNJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE

6. člen

(pomoč za pospeševanje uvajanja energije iz obnovljivih virov in shranjevanja)

(1) Za pospeševanje uvajanja energije iz obnovljivih virov in njenega shranjevanja se v skladu s Sporočilom Komisije Začasni okvir za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini 2022/C 426/01 (UL C št. 426 z dne 9. 11. 2022, str. 1) dodeljuje pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev za naslednje investicije v nove proizvodne naprave obnovljivih virov energije:

1. za proizvodnjo električne energije ali shranjevanje električne ali toplotne energije – proizvodne naprave z inštalirano močjo več kot 50 kW in enako ali manj od 1 MW;
2. za tehnologije za proizvodnjo toplote in plina – proizvodne naprave z inštalirano močjo več kot 50 kW in enako ali manj od 1 MW;
3. za proizvodnjo obnovljivega vodika – proizvodne naprave z inštalirano močjo enako ali manj od 3 MW;
4. za proizvodnjo bioplina in biometana iz odpadkov – proizvodne naprave z inštalirano močjo enako ali manj od 25000 ton na leto;
5. za proizvodne naprave v stoddstotni lasti malih in srednje velikih podjetij ali projekte skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov z inštalirano močjo več kot 50 kW in enako ali manj od 6 MW;
6. za projekte v stoddstotni lasti malih podjetij in mikropodjetij ali projekte skupnosti na področju vetrne energije z inštalirano močjo več kot 50 kW in enako ali manj od 18 MW.

(2) Ne glede na drugi odstavek 18. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE) je dodeljevanje pomoči iz prvega odstavka tega člena del dejavnosti centra za podpore.

(3) Javne pozive za dodeljevanje pomoči izvaja center za podpore, pri čemer se pomoči lahko dodelijo brez konkurenčnega postopka izbire projektov.

(4) Sredstva za pomoči se ne glede na četrti odstavek 16. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE) zagotavljajo iz sredstev za izvajanje podpor centra za podpore.

(5) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) določi način dodeljevanja pomoči, ceno zagotovljenega odkupa, tehnične specifikacije, vrste upravičencev do pomoči, intenzivnost pomoči, poročanje ter spremljanje izvajanja ukrepa.

7. člen (sprememba vrste podpore)

(1) Proizvajalci električne energije, ki so vključeni v podporno shemo na podlagi predpisov o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom, lahko izberejo podporo kot zagotovljen odkup, ne glede na preteklo obdobje od vključitve v podporno shemo.

(2) Proizvajalci električne energije, ki jim bo vrsta podpore iz obratovalne podpore spremenjena v zagotovljen odkup na podlagi tega člena, lahko ponovno spremembo podpore v obratovalno podporo zahtevajo po dveh letih od spremembe v zagotovljen odkup.

8. člen (referenčna cena električne energije in lesne biomase ter uskladitev referenčnih stroškov)

(1) Referenčna cena električne energije, ki se uporabi za določitev obratovalnih podpor za proizvodne naprave, ki so vključene v podporno shemo, za leto 2023 znaša 180 eurov na MWh.

(2) Referenčna cena lesne biomase, ki se uporabi za določitev referenčnih stroškov, ne glede na predpis, ki določa pravila za pripravo napovedi položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo, za leto 2023 znaša 74,02 eurov na tono.

(3) Spremenljivi del referenčnih stroškov električne energije, proizvedene iz lesne biomase, se proizvajalcem, ki so vključeni v podporno shemo in jim je v odločbah o dodelitvi podpore spremenljivi del cene električne energije določen na podlagi spremenljivega dela referenčnih stroškov leta 2016, uskladi z indeksom spremembe referenčne cene lesne biomase leta 2023 glede na leto 2016.

IV. UKREP KONTROLE CEN ENERGIJE IN ENERAGENTOV

9. člen (regulacija cene toplote iz daljinskega ogrevanja)

Ne glede na določbe o oblikovanju cen toplote iz 8. in 23. člena Zakona o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov (Uradni list RS, št. 44/22) lahko vlada, če pride do nesorazmernega dviga cen energentov, določi, da se cena toplote iz daljinskega ogrevanja ali dodatki k tarifnim postavkam oblikujejo tako, da ne bo presežen določen nivo tarifne postavke ali dela tarifne postavke za posamezno tarifno skupino ali skupino odjemalcev.

10. člen (subvencija za nakup lesnih peletov)

(1) Upravičenec ali upravičenka (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) do subvencij za nakup lesnih peletov (v nadaljnjem besedilu: subvencija) po tem zakonu je fizična oseba, ki razpolaga z vgrajeno kurilno napravo za običajne potrebe oskrbe s toplotno energijo svojega gospodinjstva in pri tem kot gorivo uporablja lesne pelete ter je v obdobju od 1. septembra 2022 do 31. decembra 2022 opravil nakup peletov za ogrevanje svojega gospodinjstva.

(2) Upravičenec je za eno vgrajeno kurilno napravo upravičen do subvencije za nakup največ pet ton peletov.

(3) Subvencija znaša 100 eurov za eno tono peletov.

(4) Upravičenec subvencijo uveljavlja z vlogo, ki jo predloži preko posebne spletne aplikacije pri centru za podpore na podlagi vnosa naslednjih podatkov:

- datuma nakupa,
- datuma dobave,
- količine,
- prodajne cene in
- naziva ter matične ali davčne številke prodajalca.

(5) Vlogi iz prejšnjega odstavka upravičenec priloži veljaven račun, izdan v obdobju od 1. septembra 2022 do 31. decembra 2022 na območju Evropske unije, potrdilo o plačilu računa ter dokazilo o vgrajeni kurilni napravi na pelete. Originalna dokazila mora upravičenec hraniti še pet let od izplačila subvencije.

(6) Vlada določi način izplačila, podrobnejše pogoje glede dokazil in izplačil upravičencem ter podrobnejšo vsebino spletne aplikacije za uveljavljanje subvencije.

(7) Ne glede na drugi odstavek 18. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE) je dodeljevanje subvencije, vzpostavitev in vodenje spletne aplikacije za uveljavljanje subvencije, del dejavnosti centra za podpore.

(8) Ne glede na 20. člen Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22 in 132/22 – odl. US) je subvencija za nakup lesnih peletov oproščena plačila dohodnine.

(9) Sredstva za subvencije se ne glede na četrti odstavek 16. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE) zagotavljajo iz sredstev za podpore.

(10) Če se v postopku nadzora dokazil ugotovi, da je upravičenec za pridobitev subvencije navedel nepravilne ali neresnične podatke, mora znesek subvencije na podlagi odločbe vrniti skupaj z zamudnimi obrestmi po zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti, ki tečejo od dneva poteka roka za vračilo prejete pomoči do dneva vračila.

V. PRISPEVKI OD PRESEŽNIH TRŽNIH PRIHODKOV IN SOLIDARNOSTNI PRISPEVEK

11. člen (omejitev presežnih tržnih prihodkov)

(1) Realizirani tržni prihodki od prodaje električne energije, proizvedene in prodane na veleprodajnem trgu električne energije v Republiki Sloveniji, za prodajne in nakupne posle, sklenjene kot zaprte pogodbe za obdobje dobave od 1. decembra 2022 do 31. decembra 2023 s točko dobave v regulacijskem območju systemskega operaterja, ki presegajo 180 eurov na MWh na portfeljski ravni (v nadaljevanju: presežni tržni prihodki), pripadajo proračunu Republike Slovenije.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka presežni tržni prihodki od prodaje električne energije, proizvedene iz lignita, pripadajo proračunu Republike Slovenije le, če presegajo 230 eurov na MWh.

(3) Zavezanci za plačilo presežnih tržnih prihodkov so proizvajalci električne energije in trgovci, ki v imenu proizvajalcev prodajajo elektriko, ki v obdobju in poslih iz prvega odstavka tega člena realizirajo tržne prihodke nad 180 eurov na MWh na portfeljski ravni (v nadaljnjem besedilu: zavezanci).

(4) Povprečna prodajna cena se oblikuje na podlagi upoštevanja vseh poslov zavezancev, prodajnih in nakupnih, ne glede na vrsto pogodbe, čas, tržni prostor sklenitve pogodbe ali kupca električne energije, vključno s terminskimi posli s fizično ali finančno poravnavo izven Republike Slovenije, pri čemer se upošteva povprečje doseženih prihodkov v obdobju veljavnosti ukrepa omejitev presežnih tržnih prihodkov, vključno z borznimi stroški in stroški zakupa čezmejnih kapacitet.

(5) Iz obveznosti plačila presežnega tržnega prihodka se izvzame elektrika, prodana na izravnalnem trgu, do katere so lahko upravičeni njeni prodajalci za dobavo v obdobju od uveljavitve tega zakona do 31. decembra 2023.

(6) Zavezanci morajo obseg presežnih tržnih prihodkov ugotavljati za celotno obdobje veljavnosti ukrepa omejitve presežnih tržnih prihodkov za vse svoje proizvodne naprave oziroma za vse sklenjene posle. Presežne tržne prihodke na osnovi presoje pavšalno do petnajstega dneva v mesecu za pretekli mesec v obdobju veljavnosti ukrepa nakažejo v proračun Republike Slovenije na posebno namensko postavko proračuna. Do 31. januarja 2024 se izvede proračun na osnovi ugotovljenega dejanskega obsega presežnih tržnih prihodkov za celotno obdobje veljavnosti ukrepa omejitve presežnih tržnih prihodkov.

12. člen

(določitev vrste elektrarn, za katere velja omejitev tržnih prihodkov)

(1) Omejitev presežnih tržnih prihodkov velja za prodano električno energijo, proizvedeno v proizvodnih napravah z nazivno električno močjo večjo od 500 kW, iz naslednjih virov energije:

- a) vetra;
- b) sonca;
- c) geotermalne energije;
- č) vode, razen iz črpalnih hidroelektrarn;
- d) biomase (trdna ali plinasta biomasna goriva), razen biometana;
- e) odpadkov;
- f) jedrske energije;
- g) lignita;
- h) surove nafte in drugih naftnih derivatov;
- i) šote.

(2) Omejitev presežnih tržnih prihodkov ne velja za prodajo električne energije, proizvedene iz naslednjih virov energije ali proizvodnih naprav:

- a) zemeljskega plina;
- b) demonstracijskih naprav;
- c) proizvodnih naprav, ki so v podporni shemi in prejemajo podporo na podlagi zagotovljenega odkupa.

13. člen

(odločba o izjemi pri omejevanju presežnih tržnih prihodkov)

(1) Zavezanec iz 11. člena tega zakona, katerega stroškovna cena električne energije v določeni proizvodni napravi presega najvišjo dovoljeno ceno iz 11. člena tega zakona, lahko poda vlogo z ustreznimi dokazili na Agencijo za energijo (v nadaljevanju: agencija), da ugotovi, ali z omejenimi prihodki na podlagi tega zakona lahko pokriva vse stroške proizvodnje v tej napravi.

(2) Če agencija ugodi vlogi, izda zavezancu za njegovo proizvodno napravo odločbo o izjemi pri omejevanju presežnih tržnih prihodkov, v kateri določi novo najvišjo ceno, ki je enaka stroškovni ceni električne energije iz proizvodne naprave, na podlagi katere mora zavezanec ugotavljati presežne tržne prihodke.

14. člen

(vodenje evidence)

Zavezanci vzpostavijo evidenco podatkov za vso električno energijo iz poslov iz prvega odstavka 11. člena tega zakona. Iz podatkov morajo biti razvidni vsi posli, na podlagi katerih se izračuna povprečna prodajna cena, podatki proizvajalcev električne energije pa

morajo izkazovati, koliko električne energije je bilo proizvedeno v posamezni proizvodni napravi iz 12. člena tega zakona.

15. člen **(solidarnostni prispevek)**

(1) Solidarnostni prispevek plačujejo zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, in v Republiki Sloveniji izvajajo dejavnosti na področju pridobivanja in predelave surove nafte, zemeljskega plina ter premoga (v nadaljnjem besedilu: zavezanec za solidarnostni prispevek).

(2) Osnova za izračun solidarnostnega prispevka je razlika med obdavčljivim dobičkom, ki ga je zavezanec za solidarnostni prispevek dosegel v posameznem davčnem obdobju, za katerega se plačuje solidarnostni prispevek, in povprečnim obdavčljivim dobičkom, ki ga je zavezanec za solidarnostni prispevek dosegel v štirih zaporednih davčnih obdobjih, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje, zvišanim za 20 %.

(3) Obdavčljivi dobiček iz prejšnjega odstavka je enak osnovi za davek, ugotovljeni po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, pred upoštevanjem zmanjšanja davčne osnove zaradi uveljavljanja davčnih olajšav in pokrivanja izgube.

(4) Če zavezanec za solidarnostni prispevek v posameznem davčnem obdobju, ki se upošteva za izračun povprečnega obdavčljivega dobička, ne dosega pozitivnega obdavčljivega dobička, ugotovljenega po prejšnjem odstavku, se šteje, da je ta enak nič. Povprečni obdavčljivi dobiček se izračuna kot seštevek pozitivnih obdavčljivih dobičkov deljen s številom davčnih obdobj s pozitivnim obdavčljivim dobičkom.

(5) Solidarnostni prispevek se plačuje za davčni obdobji, ki se začneta 1. januarja 2022 ali pozneje in 1. januarja 2023 ali pozneje.

(6) Stopnja za izračun solidarnostnega prispevka je 80 % od osnove iz drugega odstavka tega člena.

(7) Obliko in način predložitve obračuna solidarnostnega prispevka predpiše minister, pristojen za finance. Obračun solidarnostnega prispevka se predloži v rokih za predložitev obračuna davka od dohodkov pravnih oseb. Solidarnostni prispevek se plača v 30 dneh od predložitve obračuna.

(8) Če ni s tem zakonom drugače določeno, se glede postopka pobiranja solidarnostnega prispevka uporablja zakon, ki ureja davčni postopek.

(9) Solidarnostni prispevek po tem zakonu je prihodek državnega proračuna.

VI. PORABA PRESEŽNIH PRIHODKOV

16. člen **(poraba presežnih tržnih prihodkov proizvajalcev električne energije)**

Sredstva, zbrana na podlagi 11. člena tega zakona, se namenjajo za financiranje ukrepov v podporo končnim odjemalcem električne energije, s katerimi se blažijo vplivi visokih cen električne energije, pri čemer ne smejo spodbujati končnih odjemalcev električne energije k večji porabi električne energije, in sicer:

- finančna nadomestila za zmanjšanje odjema v koničnih urah na podlagi 4. člena tega zakona;
- finančna pomoč ranljivim skupinam odjemalcev električne energije;
- nadomestila dobaviteljem, ki morajo odjemalcem dobavljati električno energijo in plin po regulirani ceni, ki ne pokriva stroškov nabave te energije;
- znižanje visokih stroškov nakupa električne energije za končne odjemalce električne energije za omejeno količino porabljene električne energije;
- spodbujanje naložb končnih odjemalcev električne energije v tehnologije za zniževanje emisij toplogrednih plinov, izrabo obnovljivih virov energije in zviševanje energetske učinkovitosti.

17. člen (presežni prihodki od prezasedenosti)

(1) Presežni prihodki od prezasedenosti iz 9. člena Uredbe 2022/1854/EU se lahko uporabijo le za pokrivanje upravičenih stroškov na prenosnem in distribucijskem omrežju in za znižanje omrežnine končnim uporabnikom. Upoštevajo se prihodki iz leta 2022 in 2023. Če ta ukrep ne zadošča za pokrivanje vseh upravičenih stroškov prenosnega in distribucijskega sistema, se lahko za ta namen uporabijo tudi presežni tržni prihodki in druga ustrezna sredstva.

(2) Če distribucijski operater ugotovi, da posluje s primanjkljajem omrežnine, o tem obvesti sistemskega operaterja in agencijo. Sistemski operater pri porabi presežnih prihodkov od prezasedenosti te nameni tudi za pokrivanje primanjkljaja omrežnine distribucijskega operaterja.

18. člen (nadomestilo dobaviteljem, ki energijo prodajajo po regulirani ceni)

(1) Če vlada določi najvišjo ceno električne energije, plina ali toplote iz sistema daljinskega ogrevanja, lahko vlada dobaviteljem oziroma distributerjem toplote, ki bi jim ta ukrep povzročil občutno škodo, določi primerno finančno nadomestilo ali drug ukrep z učinkom primerne nadomestila škode.

(2) Vlada z uredbo predpiše način določitve nadomestila in drugega ukrepa, pogoje in merila za upravičenost do nadomestila oziroma drugega ukrepa, način izplačila nadomestila, organ, ki nadomestilo izplačuje, in vir sredstev.

VII. DRUGI UKREPI

19. člen (omejitve pri opravljanju dejavnosti dobave na maloprodajnem trgu električne energije in plina)

(1) Dobavitelj električne energije ali plina končnim odjemalcem, ki mu je v obdobju od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2023 prenehalo članstvo v bilančni shemi, ali s tem dobaviteljem povezana družba ali družba, v kateri ima večinski delež ista pravna ali fizična oseba kot v tem dobavitelju, ne more postati član bilančne sheme.

(2) Izpolnjenost pogoja iz prejšnjega odstavka preveri operater trga za električno energijo ali operater prenosnega sistema plina pred sklenitvijo bilančne pogodbe ali pogodbe o izravnavi.

(3) Dobavitelj električne energije ali plina, ki je v obdobju od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2023 prenehal z dobavo končnim odjemalcem električne energije ali plina, vendar je ostal član bilančne sheme, pri elektrooperaterju ali operaterju prenosnega sistema plina ne more registrirati novih pogodb o dobavi električne energije ali plina končnim odjemalcem.

- (4) Ta člen ne velja za dobavitelje, ki:
- ob izstopu iz bilančne sheme izvedejo prenos sklenjenih pogodb o dobavi na drugega dobavitelja ali
 - izkažejo, da so izstopili iz bilančne sheme ali prenehali z dobavo končnim odjemalcem iz razloga insolventnosti oziroma nelikvidnosti ali, da bi to preprečili, pri čemer mora to potrditi agencija.

20. člen

(prenos odjemalcev drugemu dobavitelju)

Vlada lahko v primerih, ko se dobavitelj električne energije ali plina umakne s trga ali ga s trga izloči organizator trga, in bi tak umik ali izločitev povzročil resna tveganja za motnje v oskrbi odjemalcev dobavitelja, dotedanje odjemalce dodeli enemu ali več novim dobaviteljem električne energije ali plina izmed preostalih dobaviteljev, ki delujejo na trgu.

21. člen

(nakup električne energije in plina)

Za javna naročila za nabavo električne energije ali plina se Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US in 100/22 – ZNUZSZS) ne uporablja, če vrednost javnega naročila ne presega vrednosti, od katerih dalje je potrebna objava v Uradnem listu Evropske unije. V primeru teh naročil naročnik upošteva drugi odstavek 21. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US in 100/22 – ZNUZSZS).

22. člen

(odstopanje od zahtev in pogojev iz okoljevarstvenih dovoljenj)

Minister po pridobitvi mnenja systemskega operaterja s sklepom določi kurilne naprave s skupno vhodno toplotno močjo 50 MW ali več, za obratovanje katerih se, ne glede na predpise, ki urejajo varstvo okolja, za obdobje, ki ga minister določi s sklepom, v obdobju od 1. januarja do 30. aprila 2023 ne uporabljajo zahteve in pogoji iz okoljevarstvenih dovoljenj glede določene vrste goriva, parametrov njegove kakovosti, omejitve glede števila ur obratovanja za posamezno vrsto goriva ter s tem povezanih mejnih vrednosti emisij ter obveznosti glede izvajanja obratovalnega monitoringa.

23. člen

(izgube)

(1) Zaradi preprečitve dviga omrežnine za prenosni in distribucijski sistem za leto 2023 glede na leto 2022 lahko agencija, ne glede na določbo drugega odstavka 109. člena Zakona o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 172/21), pri določitvi regulativnega okvira določi načrtovan primanjkljaj omrežnine.

(2) Ne glede na določbo šestega odstavka 113. člena Zakona o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 172/21) agencija pri določitvi tarifnih postavk po 1. januarju 2024

ne upošteva primanjkljaja omrežnine leta 2023, ki se bo ugotovil po preteku leta 2023 in bo nastal zaradi ohranjanja tarifnih postavk omrežnine na nivoju leta 2022.

VIII. NADZOR

24. člen (nadzor)

- (1) Nadzor nad izvajanjem tega zakona opravlja inšpekcija, pristojna za energijo.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek opravlja nadzor nad izvajanjem 11. do 14. člena tega zakona agencija.
- (3) Ne glede na prvi odstavek tega člena opravlja nadzor nad izvajanjem določb 15. člena tega zakona Finančna uprava Republike Slovenije.

IX. KAZENSKÉ DOLOČBE

25. člen (prekrška v zvezi z omejitvijo presežnih tržnih prihodkov)

(1) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če v nasprotju s šestim odstavkom 11. člena tega zakona:

1. mesečno ne ugotavlja presežnih tržnih prihodkov za celotno obdobje veljavnosti ukrepa omejitve presežnih tržnih prihodkov za vse svoje proizvodne naprave oziroma za vse sklenjene posle ali
2. presežnih tržnih prihodkov do petnajstega dne v mesecu za pretekli mesec v obdobju veljavnosti ukrepa omejitve presežnih tržnih prihodkov ne nakaže na posebno namensko postavko proračuna Republike Slovenije.

(2) Z globo od 10.000 do 250.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo.

(3) Z globo od 5.000 do 25.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 1.500 do 2.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

26. člen (prekrška v zvezi s solidarnostnim prispevkom)

- (1) Z globo od 1.200 do 15.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:
1. v nasprotju s petim odstavkom 15. člena tega zakona ne predloži obračuna solidarnostnega prispevka za davčno obdobje, ki se začne 1. januarja 2022 ali pozneje, oziroma za davčno obdobje, ki se začne 1. januarja 2023 ali pozneje;
 2. obračuna solidarnostnega prispevka ne predloži na način ali v roku iz sedmega odstavka 15. člena tega zakona.

(2) Z globo od 3.200 do 30.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo.

(3) Z globo od 600 do 4.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se odgovorna oseba pravne osebe kaznuje z globo od 800 do 4.000 eurov.

27. člen
(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

28. člen
(izdaja podzakonskih predpisov)

Minister, pristojen za finance, izda predpis iz sedmega odstavka 15. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

29. člen
(vzpostavitev spletne aplikacije)

Center za podpore vzpostavi spletno aplikacijo iz četrtega odstavka 10. člena tega zakona v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

30. člen
(začetek in prenehanje veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in velja do 31. decembra 2023, razen 19. člen tega zakona, ki velja do 31. decembra 2028.

Št. 312-01/22-12/18
Ljubljana, dne 9. decembra 2022
EPA 473-IX

Državni zbor
Republike Slovenije
mag. Urška Klakočar Zupančič
predsednica